

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Teze diplomové práce

Cestovní ruch zvolené destinace

Bc. Dagmar Lukášková

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Diplomová práce se zabývá nabídkou a kvalitou poskytovaných služeb cestovního ruchu zaměřených na cykloturistiku ve zvolené destinaci v České republice. Práce se skládá z teoretické a praktické části. Teoretická část obsahuje vysvětlení základních pojmů z oblasti cestovního ruchu, vymezení potenciálu cestovního ruchu a jeho typologii, zabývá se základními pojmy z oblasti cykloturistiky, řízením cestovního ruchu v České republice a některými strategickými dokumenty cestovního ruchu. Dále tato část blíže charakterizuje destinaci Kladské pomezí. Praktická část se věnuje zjišťování situace v nabídce služeb cestovního ruchu v destinaci s pomocí dotazníkového šetření a vlastního terénního šetření autorky. Dotazníkové šetření je zpracováno do grafů. Výsledky obou šetření jsou vyhodnoceny a na základě závěrů z nich jsou zpracovány návrhy a doporučení na zlepšení nabídky služeb pro cykloturisty ve vybrané destinaci.

Klíčová slova: Cestovní ruch, cykloturistika, cyklostezka, cyklotrasa, destinace, služby

Úvod

V dnešní době je cestovní ruch ve většině zemí velmi významným odvětvím ekonomiky. Příjmy z něj jsou nemalým příjmem státních rozpočtů, ale i regionů a obcí. S rozvojem cestovního ruchu souvisí i vznik nových pracovních příležitostí. V některých oblastech se cestovní ruch často stává dominantní oblastí zaměstnanosti. Dává také příležitost přiblížit místní zvyklosti, kulturu a folklor širšímu spektru návštěvníků a ukázat jim místní kulturní a historické památky a přírodní atraktivity. Na druhé straně ale může mít cestovní ruch i negativní dopady a to hlavně při nadměrné zátěži oblasti v ohrožení přírodního a kulturního bohatství. S tím je tedy spojená nutná snaha o dlouhodobou udržitelnost cestovního ruchu.

V posledních letech stále více roste zájem lidí o aktivní trávení volného času. Dochází k výrazné změně v životním stylu lidí, více se zajímají o své zdraví a o svou fyzickou i psychickou kondici. Jednou z takových forem aktivního odpočinku je cykloturistika. Mezi lidmi roste její obliba nejen kvůli jejímu pozitivnímu vlivu na fyzickou kondici člověka, ale také proto, že se jí může věnovat jednotlivci i rodiny s dětmi a není nutné za ní cestovat do velkých dálek. Zároveň je šetrná k životnímu prostředí, umožňuje člověku aktivně relaxovat, zbavovat se stresu a přitom poznávat nová neznámá místa a atraktivity.

Rozvojem a rostoucí oblibou cykloturistiky je ovlivňován i cestovní ruch. Ten se musí přizpůsobovat nové poptávce a v regionech, kam chce nalákat návštěvníky tak musí upravovat nabídku služeb. V těchto místech proto vznikají nové cyklotrasy a cyklostezky a další služby s tím spojené. Protože se cyklistika stává také oblíbenou formou každodenní dopravy, nově vznikající infrastrukturu a služby pro cyklisty tak nevyužívají pouze návštěvníci, ale i místní obyvatelé.

Kladské pomezí je velmi vhodnou oblastí pro cykloturistiku. Na jejím území se nachází velké množství přírodních atraktivit, kulturních a historických památek. Zároveň je celé území propojeno množstvím cyklostezek a cyklotras, což je ideálním východiskem pro spojení aktivního trávení volného času na kole s poznáváním přírodních a jiných krás zdejšího kraje.

Cíl práce a metodika

Cílem této diplomové práce je zhodnocení služeb cestovního ruchu se zaměřením na cykloturistiku v Kladském pomezí a zpracování vlastní návrhů a doporučení na zlepšení nabídky poskytovaných služeb pro cykloturisty ve zvolené destinaci.

Pro zpracování teoretické části práce byly aplikovány metody studia odborných pramenů a na jeho základě byly vysvětleny základní termíny a pojmy z oblasti cestovního ruchu a cykloturistiky. Práce dále pokračuje charakteristikou zvolené destinace. K vypracování této části byly opět aplikovány metody studia odborných pramenů.

Praktická část je zaměřená na sběr dat pomocí metody dotazníkového šetření a vlastního terénního šetření autorky. Výsledky obou šetření jsou v závěru práce vyhodnoceny, graficky znázorněny a na jejich základě jsou zpracovány návrhy a doporučení na zlepšení nabídky služeb pro cykloturisty ve vybrané destinaci.

Zhodnocení výsledků a doporučení

Podle výsledků dotazníkového šetření lze konstatovat, že Kladské pomezí je poměrně oblíbenou a navštěvovanou turistickou destinací. 36 % dotázaných se do oblasti vrací pravidelně a celých 90 % respondentů uvedlo, že se do oblasti rádi vrátí. Nejčastějším důvodem návštěvy byla uváděna příroda a hned poté sport. Jako další aktivitu využívanou v oblasti mimo cykloturistiky respondenti volili opět návštěvu přírodních zajímavostí a dále pěší turistiku. Za nejzajímavější místa v oblasti byly označeny Adršpašsko-teplické skály, Broumov a Nové Město nad Metují.

Nejvíce návštěvníků do oblasti přijíždí z Královéhradeckého, Pardubického a Libereckého kraje. U této otázky byly při vyhodnocování vyloučeny odpovědi místních obyvatel. Největší část návštěvníků tráví v oblasti 2 - 3 dny. I zde byly vyloučeny odpovědi místních obyvatel. Nejčastěji návštěvníci přijíždějí s rodinou a jako způsob dopravy je preferován automobil. Překvapením bylo zjištění, že nikdo z respondentů do oblasti nepřijel se zájezdem.

Kladské pomezí nabízí poměrně hustou síť cyklotras a cyklostezek různých délek a obtížností. Toto bylo návštěvníky hodnoceno kladně, značené cyklostezky využilo 76 % dotázaných. Velmi často zároveň návštěvníci kombinovali využití značených cyklotras s plánováním vlastních tras. Jako optimální délku denní cyklotrasy volili respondenti nejčastěji možnost do 50 km a dále pak v 32 % upřednostnili délku do 35 km. Z hlediska obtížnosti preferovali respondenti v 46 % převážně středně náročný terén a lehce náročný terén volilo 38 % respondentů.

Na základě obou šetření - dotazníkového a vlastního terénního šetření bylo zjištěno, jaké nedostatky a problémy návštěvníky a místní obyvatele v poskytovaných službách trápí. Z důvodu větší spokojenosti návštěvníků a zvýšení atraktivnosti oblasti by bylo třeba tyto nedostatky odstranit.

Nejčastěji zmiňovaným problémem je kvalita a bezpečnost cyklotras a cyklostezek. Návštěvníci by z hlediska bezpečnosti uvítali vyvedení cyklotras mimo silnice s automobilovým provozem. V některých úsecích je provoz aut značný a hrozí tak nebezpečí kolize. Dalším návrhem je zlepšení povrchu cyklostezek, a to nejlépe vytvoření asfaltového či jinak zpevněného povrchu. Některé úseky cyklotras jsou z důvodu nekvalitního povrchu špatně sjízdné, zejména po dešti. Asfaltový povrch by zároveň mohl sloužit pro in-line bruslaře. Tento problém byl i při vlastním šetření autorky vyhodnocen jako velmi zásadní. Z hlediska bezpečnosti autorka spatřuje problém také na cyklostezkách zejména v okolí Náchoda, ať už směrem do Pekla nebo do Hronova. Tyto cyklostezky jsou využívány i in-line bruslaři, běžci nebo rodinami s kočárky a protože jsou tyto cyklostezky poměrně úzké, je nutné zde projíždět se zvýšenou opatrností. V těchto úsecích by jistě k větší bezpečnosti přispělo jejich rozšíření.

Dalším uváděným problémem bylo nedostatečné množství stravovacích zařízení podél cyklotras. V některých místech tato zařízení zcela chybí nebo se nacházejí mimo značené cyklotrasy. Jedná se zejména o úseky, které jsou mimo větší města. Se stravovacími zařízeními jsou spojené další zjištěné nedostatky, kterými jsou malé kapacity nebo úplně chybějící stojany na kola, případně i úschovny kol u stravovacích a ubytovacích zařízení.

Několik respondentů uvedlo jako připomínku ke zlepšení možnost vybudování odpočinkových míst s posezením a mapou oblasti. Tato místa by mohla být určitou alternativou pro chybějící občerstvení.

Nespokojenost s poskytovanými službami respondenti uvedli také u služeb servisů a prodejen kol a to zejména z důvodu jejich otevírací doby. Většina těchto provozoven má otevřeno přes týden a případně v sobotu dopoledne. Po zbytek víkendu mají zavřeno a jejich služby tak není možné využít.

Na otázku “Jaké další aktivity v oblasti postrádáte?” se odpovědi týkaly zejména nedostatečných možností ke koupání. Tento problém se týká především Nového Města nad Metují, kde chybí veřejné koupaliště. Návštěvníci i místní obyvatelé tak musí dojíždět do okolních měst. Alternativou může být nedaleká přehrada Rozkoš, ovšem v letní sezoně zde velmi brzy bývá problém s kvalitou vody.

Jak už bylo zmíněno výše, nejvíce návštěvníků do oblasti jezdí z Královéhradeckého, Pardubického a Libereckého kraje. Tito návštěvníci se zde nejčastěji zdržují 2- 3 dny. Pro rozvoj cestovního ruchu v oblasti by bylo dobré soustředit se více na propagaci oblasti, aby přilákala návštěvníky i ze vzdálenějších oblastí, kteří se zdrží v oblasti déle než 3 dny a aby se návštěva této destinace stala také součástí nabídky organizovaných zájezdů. Z výsledků šetření vyplynulo, že nikdo z návštěvníků v oblasti nebyl se zájezdem. Nikdo z respondentů také neuvedl jako zdroj informací o oblasti cestovní kancelář nebo informační centrum. K tomu je nutné odpovídajícím způsobem přizpůsobit i nabídku dalších služeb a aktivit v oblasti sportovní, kulturní, relaxace, ale také aktivit pro děti.

Z dotazníkového šetření také vyplynulo, že nabídka služeb cyklobusů není návštěvníky příliš využívána, pouze 26 % dotázaných uvedlo, že jejich službu využilo. U této služby se nabízí provést monitoring využití této služby a případně upravit nabídku podle požadavků návštěvníků.

Celkově lze konstatovat, že cyklotrasy a služby s cyklistikou spojené jsou návštěvníky v Kladském pomezí poměrně dobře hodnoceny, jejich kvalita byla nejčastěji hodnocena jako dobrá.

Na základě dostupných informací bylo zjištěno, že v této oblasti zatím neproběhl žádný podobný průzkum, proto nebylo možné zjištěné výsledky porovnat. Na Slezské univerzitě v Opavě probíhá výzkumný projekt nazvaný Cyklodoprava a cykloturistika v České republice,

který je realizován pomocí bakalářských prací, ale oblast Kladského pomezí zatím v tomto projektu zahrnuta nebyla. [49]

Závěr

Oblast Kladského pomezí patří k oblíbeným a poměrně hodně navštěvovaným destinacím České republiky. Může se pochlubit velkým bohatstvím přírodních atraktivit. Mezi nejvíce vyhledávané atraktivity patří Teplicko-Adršpašské skály. Tato pískovcová skalní města patří bezesporu mezi jedna z nejkrásnějších míst České republiky. Oblast dále nabízí i mnoho kulturních a historických památek a realizaci dalších aktivit spojených s trávením volného času. Mezi takovéto aktivity patří i cykloturistika. Pro milovníky tohoto sportu oblast nabízí hustou síť cyklotras různých délek a obtížností a širokou škálu dalších služeb s ním spojených. Oblast je cyklotrasami velmi dobře propojena, nabízí tak možnost spojit aktivní trávení volného času na kole s poznáváním již zmiňovaných přírodních atraktivit či kulturních a historických památek.

Zhodnocení služeb cestovního ruchu a kvality oficiálně značených cyklotras a cyklostezek v Kladském pomezí bylo stěžejní částí této diplomové práce. Informace získané z použitých metod výzkumu byly zpracovány, vyhodnoceny a na základě zjištěných skutečností byly podány návrhy na zlepšení. Jak vyplynulo z výsledků šetření, existují zde v oblasti nabídky služeb určité nedostatky, které je nutné, pro zvýšení spokojenosti návštěvníků a atraktivnosti oblasti, odstranit.

Ke zlepšení podmínek pro cyklisty by se oblast měla zaměřit na zvýšení bezpečnosti na cyklotrasách a cyklostezkách a to jak vyvedením cyklotras mimo silnice s automobilovým provozem, tak úpravou někdy nekvalitních povrchů, případně rozšířením stávajících cyklostezek v místech, kde je velká koncentrace dalších uživatelů.

Cykloturistika patří k velmi oblíbeným formám aktivního trávení volného času a zájem o ni neustále roste. Proto je její podpora dobrým předpokladem rozvoje cestovního ruchu v této oblasti. Je nutné jejím požadavkům přizpůsobovat nabídku služeb, ale také budování infrastruktury. Nově budované cyklotrasy a cyklostezky mohou využívat nejen návštěvníci oblasti, ale také místní obyvatelé.

Seznam vybraných použitých zdrojů

1. BIEGER, Thomas a Pietro BERITELLI. Management von Destinationen. München: Oldenbourg Wissenschaftsverlag GmbH, 2013. 310 s.
2. GÚČIK, M. Základy cestovního ruchu. Banská Bystrica: Ekonomická fakulta UMB a Občianske združenie Ekonómia, 2000.
3. GÚČIK, M. Krátky slovník cestovního ruchu. Banská Bystrica: Slovensko-švajčiarske združenie pre rozvoj cestovního ruchu, 2004.
4. MILL, Robert Christie a Alastair M MORRISON. The tourism system. 6th ed. Dubuque, IA: Kendall Hunt, 2009, 436 s.
5. MOUREK, Daniel a Martina PÁSKOVÁ. Cykloturistika: současný stav a perspektivy v České republice. Praha: CzechTourism, 2011, 129 s.
6. ORIEŠKA, Ján. Služby v cestovním ruchu. Praha: Idea servis, 2010, 405 s
7. SONNKOVÁ, Pavlína. Oblasti cestovního ruchu v České republice. Vyd. 1. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2012, 100 s.
8. ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. Výkladový slovník cestovního ruchu. Praha: Linde, 2012, 768 s.
9. Kladské pomezí - turistický region, <http://www.kladskopomezi.cz/cs/>
10. Odborný portál pro cestovní ruch, <http://www.icot.cz/>